

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy kóra. . . . . I kor. Egy kóra. . . . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

A polgármesterválasztás.

Debreczen, okt. 29.

A polgármesterválasztás kérdésében igen tekintélyes helyről kaptuk az alábbi közleményt, amely nemcsak a választásra nagy befolyással bíró köröknek a véleményét, hanem a város közönsége tekintélyes részének a hangját és óhaját is kifejezi és éppen ezért — tartalmánál és formájánál fogva is — minden megjegyzés nélkül közöljük.

A debreczeni függetlenségi és 48-as pártnak intéző bizottsága a közelgő tisztujítás alkalmára Debreczen sz. kir. város polgármesteréül dr. Tüdös Jánost egyhangú lelkesedéssel jelölte és dr. Tüdös János a jelöltséget el is fogadta. A függetlenségi és 48-as párt részéről hivatalosan publikált ezen jelölés most már a törvényhatósági bizottsági tagoknak, pártkülönbségre való tekintet nélkül, kötelességévé teszi, hogy foglalkozzanak ezzel a kérdéssel és a személyes rokonszenv, vagy elszenv félretételével kizárólagosan csak Debreczen városnak közérdeke szempontjából igyekezzenek elhatározásukat megalkotni. Két jelölről van ezidőszerint szó: Kovács József mostani polgármesterről, a függetlenségi párt volt elnökéről, akit a függetlenségi és 48-as párt hat esztendő előtt óriási küzdelem árán választott meg polgármesterré, aki azóta is mindig tagja a függetlenségi és 48-as pártnak, de akit saját pártja jelölni nem akar és dr. Tüdös Jánosról, a Bánffy féle újpártnak volt elnökéről, aki onnan kilépett, egyik párthoz sem csatlakozott, a függetlenségi pártba belépni nem akar, de akit a függetlenségi párt ennek dacára jelöl és minden áron megválasztani akar.

Mielőtt a két érdemes jelölt kiváló kvalitásait mérlegelnék és egymással szembe állítva az elhatározásra befolyással bíró indokokat megvilágítanók, avval a feltűnő jelenséggel kell foglalkoznunk: mi annak az oka, hogy a függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága a párt rendületlen hívét, volt elnökét, hat esztendő előtt általa megválasztott

polgármesterét, Kovács Józsefet elejtette és dr. Tüdös Jánost jelölte, aki soha e pártnak tagja nem volt, most sem az, és a jövőre sem tett ígéretet, hogy a pártnak tagja lesz? Jelölte olyan formában, hogy párthatározattal kötelezi a függetlenségi- és 48-as párt tagjait arra, hogy a párthoz nem tartozó dr. Tüdös Jánosra szavazzanak a párthoz tartozó függetlenségi- és 48-as jelenlegi polgármesterrel szemben, mert különben a pártnak tagjai nem lehetnek és a függetlenségi párthoz tartozó Kovács Józsefre való szavazás a függetlenségi pártban való megmaradással inkompatibilis. A kérdésnek ilyen módon való kiélesítése mindenkiben természetesen azt a gondolat ébreszti fel, hogy Kovács József polgármesterségének hat esztendeje alatt vagy elmulasztotta a város fontos érdekét képező intézményeknek létesítését és fejlesztését vagy létesített a városnak kárára szolgáló intézményeket és hogy dr. Tüdös János az a férfiú, aki a Kovács által elmulasztottakat pótolni fogja.

Hát az kétségtelen, mindenki tudja, hogy Kovács József polgármesterségének hat esztendeje alatt Debreczen sz. kir. város fejlődése lassabb tempóban haladt, mint ahogy óhajtott volna és mint ahogy leginkább és első sorban Kovács József polgármester óhajtott volna. Azt is tudja mindenki, hogy mi ennek az oka?

Aki aktaszerűen akar meggyőződést szerezni, lapozgassa végig a hat esztendő óta tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlések jegyzőkönyveit és látni fogja, hogy Kovács József polgármestert és a városi tanácsot minden a város előrehaladását célzó törekvésben meggátolták azok, akik most szemrehányást tesznek neki, hogy keveset alkotott. Mójában áll bárkinek a közgyűlési jegyzőkönyvekből meggyőződni arról, hogy hat esztendő alatt csak a törvényhatósági bizottsági közgyűlésekben 39 elhalasztási indítványt tettek Márton Imre, Juhász Ignác és Varga Lajos bizottsági tagok, a 48-as és függetlenségi-párt ezidőszerinti vezetői; ha ehhez hozzá adjuk az előkészítő bi-

zottságokban tett legalább még kétszer ennyi elhalasztási indítványokat, legalább 120-ra tehető a hat esztendő alatti halasztási indítványuk.

Hogyan tudjon a polgármester és a városi tanács alkotni, a várost a fejlődés útján előre vinni, ha annak a pártnak, amely őt megválasztotta, a vezetői minden alkotási törekvésében meggátolják, minden javaslatát elhalasztják. Kovács József polgármester saját pártjának vezetőivel is szembe helyezkedve, igyekezett Debreczen város fejlődését előre vinni, de az állandó, minden ügynél, minden tárgynál megújuló elhalasztgatási politika mellett az első hat esztendőben tényleg kevés pozitív eredmény volt elérhető, de ha számításba vesszük, hogy a hat esztendőnek nem kis részét vette igénybe az ügyeknek a város teendőinek áttanulmányozása és ha kellő figyelemmel vagyunk arra, hogy annak a pártnak, amely a polgármesteri székbe ültette, a vezetői állandóan hátráltatták minden a város fejlesztésére irányuló törekvésében, minden ügyét elhalasztani igyekeztek, akkor tulságosan sok az, amit produkálni képes volt.

Nem azért vesztette el Kovács József saját pártja vezetőinek a támogatását, mert a város felvirágzását célzó intézményeket nem hozott volna létre és nem fejlesztett volna, hanem ellenkezőleg azért, mert a becsületes meggyőződésű ember fanatizmusával igyekezett minden akadályt leküzdeni és azt, amit a város érdekében levőnek látott létesülni, még ha az hatalmas embereknek ütközött is a magánérdekebe.

Már most ott állunk, hogy Kovács Józsefet elejtik a saját pártjának vezetői, mert a város előre haladását Kovács József masképen akarja szolgáltni, mint ők, ellenben polgármesterré jelölték dr. Tüdös Jánost, ezt a modern gondolkodású, széles látókörű, kiváló férfiut, mert azt hiszik, hogy dr. Tüdös Jánost könnyebben fogják tudni irányítani és dr. Tüdös az ő izlésük szerint fogja vezetni Debreczen város ügyeit.

Ezen a ponton fordul meg a polgármesterválasztás kérdése.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4 — korona

Nem arról van most már szó, hogy a két kiváló jelölt közül melyik alkalmasabb? Kovács József alkalmasabb-e, a jelenlegi polgármester, aki a városi adminisztrációban hat esztendőn keresztül szerzett bő tapasztalatait a most következő hat esztendő alatt a város közjavára fogja gyümölcsöztetni, aki sem egyeseknek, sem pártoknak leköltve nincsen, aki lelkiismeretének és meggyőződésének belső sugallatát követve mindazt megvalósíthatja a most következő hat esztendőben, amit az elmúlt hat esztendőben megkezdett, de a saját pártjának vezetői által gátolva, meg nem csinálhatott. Vagy dr. Tüdös János alkalmasabb-e, ez a modern, európai műveltségű, művészi lelkületű, nagy koncepciójú férfiú, akit a függetlenségi és 48-as párt vezető férfiai azért jelöltek az általuk elejtett Kovács József helyére, mert nem akarnak előrehaladást, megakarnak állítani Debreczen város fejlődését, és erre a siralmas szerepre szemelték ki dr. Tüdöst.

Debreczen város polgármestere nem egy pártnak a polgármestere. Ha dr. Tüdöst a választók összeségének a bizalma ültetné a fényes polgármesteri székbe és belátása, tudása és meggyőződése szerint szabadon vezethetné a város ügyeit, bizonyára kiváló polgármestere volna a városnak, míg így, a Kovács József elleni bosszu kitöltésének eszköze gyanánt felhasználva és azok részéről felállítva, akik éveken keresztül mindent megakadályoztak, ami a város fejlődését célozta, azt a türhethetetlen szerepet kellene betöltenie, hogy vagy állandóan és folytonosan Márton Imre, Juhász Ignác és Varga Lajos rendelkezései szerint kellene a város ügyeit intézni, vagy pedig a legrovidebb időn belül szembe kellene velük helyezkedni és akkor ugyanabba a helyzetbe kerülné, amelybe Kovács József került.

Debreczen sz. kir. város már eddig is kiszámíthatatlan erkölcsi és anyagi kárt szenvedett az utolsó hat esztendő halasztgatási városi politikája következtében, ezt így tovább folytatni nem szabad. Dr. Tüdös Jánost sokkal kiválóbb, sokkal hasznosabb embernek tartjuk, semhogy Márton Imre, Juhász Ignác és Varga Lajos által lejártni engedjük és ezért minden körülmény beható mérlegelése után, polgármesterré Kovács Józsefet ajánljuk és dr. Tüdös Jánoshoz azt a kérést intézzük: tartsa fenn az ő hasznos működését a város javára, akkorra, amikor nem Márton Imre, Juhász Ignác és Varga Lajos fogják jelölni, hanem egyéni sulyához mértén a város egész közönsége.

— **Uj tárgyak a városi közgyűlésen.** A mai közgyűlés tárgysorozatába két póttárgyat vettek fel. Indítványt a „Ne temere” decretum ellen és a város 1909–1910. évre szóló utadó költségvetés-

Debreczen tiltakozása a „Ne temere” ellen.

Indítvány a törvényhatósági bizottsághoz.

A liberális gondolkodású egyházak egymásután emelték fel tiltakozó szavukat a „Ne temere” ellen, mely a római pápának Magyarország belügyeibe való illetéktelen beavatkozása. Most a magyar törvényhatóságok tiltakozása következik sorra, amit Debreczen város törvényhatóságának mai tiltakozó indítványa fog megindítani. Debreczen városa az indítványt pártolás végeit megküldi a társ-törvényhatóságoknak, melyek bizonyára magukéva teszik a tiltakozó feliratot. A gyönyörűen megszerkesztett indítványból, melyet Jánosi Zoltán és több társa adott be, a következő részleteket közöljük:

Tekintetes Törvényhatósági Közgyűlés!

Ismeretes dolog, hogy általában a házasságok, de különösen a vegyes házasságok érvényességének a kérdése — külföldön is, hazánkban is — mennyi gondnak, aggodalomnak, zűrzavaroknak, meghasonlásnak, — vizálynak és boldogtalanságnak volt a szülője, úgy a polgári és az egyházi kerületekben, mint az egyéni és családi életben.

Magyarország törvényhozásának tényezőit sok ízben foglalkoztatta ez a kérdés.

Három évtized sem telt el az 1868. LIII. t. c. megalkotása óta: az ugynevezett elkeresztelések újra napirendre hozták a házassági jog kérdéseit. És a magyar törvényhozás a házasságjog törvényes rendezését a vallásfelekezetek jogköréből a maga jogkörébe vonván, egyebek közt megalkotta az ugynevezett polgári házasság törvényét, az 1894. XXXI. teiktet, amely a házasságok — úgy a tiszta, mint a vegyes házasságok — érvényességének feltételeit, kellékeit is meghatározza.

Es most a Rómában székelő s. congeratio Concilii Tridentini, a római pápa speciális meghagyásából, egy — szerinte — közlörvény erejével bíró, vagyis az egész világ római kath. egyházának összes tagjait kötelező decretumot adott ki, amely decretum a házasság érvényességét a házasságkötés tridenti formájához köti és ezt a rendelkezést — a régebben adott kedvezmények visszavonásával — a vegyes házasságokra is kiterjeszti.

Ez a „Ne temere” kezdetű decretum. Ennek a decretumnak be nem vallott szülőke nem egyéb, mint a hódításnak, a terjeszkedésnek vágya.

A „Ne temere” decretum a vegyes házasságokat az elé az alternatíva elé állítja, hogy vagy reverzálist állítanak ki, vagy érvénytelen a házasságuk. — Az előbbi esetben a nemkatolikus fél az utóbbi esetben a katolikus fél van kitéve lelkiismereti fájdalomnak.

Ezekből világos, hogy a „Ne temere” decretum, míg egyfelől támadást — még pedig kívülről jövő támadást — jelent a magyar törvényhozás szuverenitása, a magyar törvények jogereje és a Magyarországi törvényesen bevett vallásfelekezetek egyenlősége és viszonyossága ellen; addig másfelől veszélyezteteti a felekezetek közti békességet.

Ezért — felekezeti különbség nélkül — minden állampolgárnak hazája és maga

iránti kötelessége, hogy a decretum ellen felemelje tiltakozó szavát.

És az államhatalomnak meg is van a maga természetes joga hogy az ilyen támadásokat visszaverje. Az államhatalom teljességéből és az államnak önvédelmi jogából sőt kötelességéből következik az államnak legfőbb felügyeleti joga (jus supremae inspectionis) minden, az ő területén működő egyesüléssel szemben: tehát valamennyi egyházzal szemben is. Ez az ugynevezett királyi tetszvényjog (jus placeti regii) természetes forrása és alapja.

És a Zsigmond király 1404 ik évi decretumától kezdve törvényeinek és törvényes intézkedéseinek egész sorozatában kimutatható a királyi tetszvényjog gyakorlásának folytonossága.

Az eképpen igazolható és egészen a legújabb időkig levezethető jogfolytonosság a tetszvényjog elévülésének még a gondolatát is kizárja. De nem is épülhet el az állam önvédelmének joga semmi szín alatt, sohasem. Erről a jogról — jogérvényesen — még lemondani sem lehet.

Mindent el kell követnünk arra nézve, hogy a „Ne temere” támadása visszaveressék a „jus placeti” fegyverével.

Egy paritásos állam minden felekezetnek egyenlő mértékkel tartozik mérni. És ha a többi felekezetek törvényhozó tényezői semmit sem emelhetnek törvényerőre, ami az állam érdekeivel, törvényeivel ellenkezik és amit — éppen azért — a koronás király nem szentesít: akkor ennek a róm. kath. vallásfelekezettel szemben is egészen így kell lennie.

Az előadotak alapján tisztelettel indítványozzuk: mondja ki a tekintetes Törvényhatósági közgyűlés;

hogy a kormányhoz és az országgyűléshez a „Ne temere” kezdetű decretum ellen felir; kívánja ennek a „jus placeti” alkalmazásával érvénytelenítését és határozatát a társ-törvényhatóságokhoz — hasonló határozatok és feliratok céljából — megküldi.

A Vilmos-huszárok löversenyé.

A versenyek eredménye.

Ragyogó őszi verőfény öntötte el a nyulasi löversenyteret, ahol a debreczeni Vilmos huszárezred ma löversenyét tartotta. A tribünt nagyszámu előkelő hölgyközönség öntötte el, melynek pompás őszi toilettje szines képet adott az egész versenynek, mely mindvégig igen érdekes és izgalmas volt.

(A tribün.)

A jelen volt előkelőségek közül a következők neveit sikerült föjegyezni:

Hölgyek: Eder Rudolfné, Komlóssy Dezsóné, Somossy Lászlóné, Szalay Józsefné, özv. Krokovits Frigyesné, Kovácsi Kálmánné, Samsula alezredesné, Vecsey Zoltánné, Nedeczky Ferencné, Zádor Lina, Vecsey Butti, Somossy Kató, Komlóssy nővérek, Eder Nóra, Szalay Mártha, Bannedek Sándorné, dr. Nagy Kálmánné, Voltánt főhadnagyné, Weszprémy Zoltánné, Kuncze Gusztávné, Odhorán Istvánné, Szunyog Sándorné, Csermel Viktorné, gróf Klebersbergné, Demetrovics Pálné, Ujfalussy Józsefné, br. Vagenheim Gyuláné, br. Fiath Lászlóné, br. Schönbergerné, br. Durneiszné, gr. Scherthosné, Potorán nővérek, Szunyog Margit, dr. Kovács Józsefné, Kirs Frigyesné,

Szörme

boák és kabátok minden kivitelben legolcsóbban kaphatók **Uj Szücs üzletben, Szent-Anna-utca 1. szám.** Javitások elfogadtnak.

decretum ellen

ak meg is van hogy az ilyen államhatalomnak önvédelmi következik az életi joga (jus in re) az ő területe szemben: te szemben is. Ez a jogszerűség (jus in re) az ő területe szemben: te szemben is. Ez a jogszerűség (jus in re) az ő területe szemben: te szemben is.

ő és egészen a jogfolytonosságának még a nem is épülhet k joga semmi ról a jogról — demondani sem

pünk arra nézve, adása visszavegyével.

minden feleke tartozik mérni. nek törvényhozó lhetnek törvényeivel, törvényei- éppen azért — atesit: akkor enlekezettel szem- ennie.

n tisztelettel in- a tekintetes Tör-

és az országgyű- szedeti decretum k a „us placeti“ nitését és hatá- ságokhoz — ha- atok céljából —

lóversenye.

eredménye.

ény öntötte el a ahol a debreczeni lóversenyét tar- nu elsőkelő hölgy- nek pompás ösz- ott az egész v- r- igen érdekes és

(A tribün.)

lősségek közül a lt főjegyzői : dolfné, Komlóssy óné, Szalay Jó- rigyesné, Kovácsi zredesné, Vecsey onné, Zádor Ila, Kató, Komlóssy alay Mártha, Ba- Nagy Kálmáné, Wessprémy Zol- né, Odhorán Ist- né, Csérmel Vik- gné, Demetrovics éné, br. Vagenheim végné, br. Schön- szlóné, br. Scher- zné, Szunyog Mar- k, Kirs Frigyesné,

atók Uj- utca 1.

br. Humerné, Miskolczy Lajosné, Miskolczy Lili, Sztrada Dégenfeld Mariska grófné, Horváth Lajosné, br. Marschelné stb. stb.

Urak: Wessprémy Zoltán, Kovács József, Vecsey Imre, Szabó Kálmán, Király Gyula, Pákozdy Sándor, Szunyog Sándor, Szögyényi János, Kovács Kálmán, gróf Wolkenstein Oswald, gróf Bismarck-Nipenburg, báró Marschal dandár- sinben-Gönczy ezredes, Perczel Dé- parancsnok, Gönczy ezredes, Perczel Dé- nes őrnagy, báró Schönberger ezredes, báró Ullm alezredes, Czitti alezredes, Nedeczky Ferenc százados stb.

(A verseny eredménye.)

A verseny eredménye a következők: A tisztiszolgalati lovak versenyében könnyen lett első Kunze Gusztáv főhadnagy Direktio nevű lova, második Worisek Ernő főhadnagy Giggszerje, harmadik báró Stummer Károly főhadnagy Csirkuszlója, negyedik Péchy Gábor főhadnagy Éktelenje, ötödik Dobay Ödön kapitány Czafraja.

A gátversenyben első, erős küzdelem után fejhosszal: gróf Teleky Sándor főhadnagy Bikiciz nevű lován, második gróf Eszterházy Alajos főhadnagy Csilláján, harmadik báró Berg Hermann kapitány Elegendő nevű lován, negyedik báró Baich Péter főhadnagy Denevérje, ötödik báró Schwaben-Durneisz Gyula főhadnagy Fannyja, lovagolta Malanotti főhadnagy.

A Tulajdonos akadályversenyben erős küzdelem után első gróf Eszterházy Alajos főhadnagy Aggharcos nevű lován, második gróf Teleki főhadnagy, ki báró Fiáth Orleánsát lovagolta, harmadik báró Fiáth László főhadnagy Taps nevű lován, negyedik Paxy Kornél főhadnagy Bolygója.

Tisztiszolgalati lovak akadályversenyében első gróf Eszterházy Alajos Ergo nevű lován, második báró Durneisz főhadnagy Csifuja, harmadik Malanotti Lajos főhadnagy Ficzánkodója.

Félvérek akadályversenyében első könnyen nyerve Fanta Géza főhadnagy Mókus nevű lován második báró Schwaben Durneisz főhadnagy Judása, harmadik gróf Eszterházy Alajos Danilója, negyedik báró Stummer főhadnagy Marcsája, ötödik báró Baich Péter Paffija.

A altisztis versenyen díjat nyertek: Kaslinger őrmester, Farkas kapitány, Porcoláb őrmester, Széll szakaszvezető és Hósch őrmester. A huszárok közül: Kovács, Borsik, Kósa, Bakonyi és Rumi közlegények.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Péntek, október 29. Dollárkirálynő, operette. Ujdonság. B) bérlet.

Szombat, október 31. Dollárkirálynő, operette ujdonság. C) bérlet.

Vasárnap, nov. 1. Délután: Molnár és gyermeke, színmű.

A gyimesi vadvirág című népszínművet elevenítette fel ma este a színház. Az előadás jó rendezéssel és jól ment egészen a második felvonásig, amikor minden átmenet nélkül nagyon rosszul kezdett menni a dolog, úgy hogy a publikum nagyon várta már az előadás végét. A legnagyobb érdekfűzős Lugossy Béla, az új hősszerelmes fellépését előzte meg, de a közönség csalódott ebben a színészen is. Lugossy szépen beszélt, de felmelegedni és felmelegíteni abszolút nem tudott. Jók voltak Horváth Kálmán,

Zsigmond, Nádor, Gyöngyi István. Legnagyobb sikere Gyöngyi Jolánnak, a debreczeni színház ez értékes művésznőjének volt, aki gyönyörű tiszta hangjával ragadta magával a publikumot. **Lais.**

A színházi iroda jelentései.

Holnap, pénteken este kerül színre először a Dollárkirálynő nagy operette. Ez előadás iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik, mint ezt eddig egy premiernél sem tapasztaltuk. A darab kiosztása a következő: John Cauders, milliárdos — Gyöngyi Izso, Gladis, leánya — Zilahyné, Daisy, huga — Rózsa Lili, Dick, unokaöccse — Nádor, Tom, öccse — Ligeti, Olga színésznő — Zsigmondi Anna, Hans Schlick — Kemény, Dénes László — Horváth, Miss Tomson — Gerő Ida, James komoranyik — Jász- kürti. — A Manfrédból naponta folynak a próbák. E darabban résztvesznek az énekes személyzetből Torma Zsiga, Radó Anna, Gyöngyi Jolán, Szilágyi és az összes kar.

Az ujbpesti rablókat elfogták.

Orosz munkások voltak.

Mind a pénz megkerült.

Azt a két rablót, akik tegnap déltájban Ujpesten a Kereskedelmi Bank fiókpénztárát kiürítették, a budapesti rendőrség közlegények elfogták. A nyomozást tehát oly sikeresen vezették, hogy a gonosztevők még 24 óráig sem élvezhették „munkájuk“ gyümölcsét. A rablókat már a főkapitányságon hallgatták ki és szembesítették. Hosszas taggatás után az egyik boismerte bűnét és az ő utmutatása alapján megtalálták az egész rablott pénzt.

A rablók kézrekerítéséről és a bűnügy fejleményeiről budapesti tudósítónk a következőket táviratozza:

Az első telegrammok.

A rendőrség mindenekelőtt a környékbeli falvakba telegrafált. Minden közlési bíró vagy csendőrség megkapta a tetteik szemléleirását. Kiss István rendőrkapitány — aki a keleti pályaudvaron a maga számára egy egész táviróhivatalt foglalt le, hogy táviratokat röptessen szét és táviratokat vegyen föl — Kis Terennél megkapta az első sürgőnyt, mely jó és biztos nyomot adott.

A 308. számú személyvonaton — így szólott a kisterennei csendőrség sürgőnye — megérkezett ide egy munkás-kásformájú ember, kire ráillik a szemléleírás Piaskovszky Józsefnek nevező magát és foglalkozásra nézve vas- és fémmunkás.

A rendőrkapitány nyomban vissza- telegrafált:

— Fogva tartandó. Két detektív utban van.

Nyomok, melyek nem osalnak.

A két detektív nyomban elutazott és Kis-Terennél ők is konstátálták, hogy itt bizony az egyik rablóval van dolguk.

Megmotozták, találtak nála tizenhárom darab tizkoronás aranyat, két darab ótrubelest és egy darab papír tizkoronást.

— Kereken tagadom a vádat, — tiltakozott a detektívek előtt — én nem is voltam tegnap Ujpesten és nem raboltam ki senkit.

— Egyedül ült föl maga Budapesten a vonaton? — kérdezte Sarkady detektív.

— Nem. Egy barátommal utaztam. De ez a barátom csak Bessenyőig jött, onnan visszament Budapestre.

— Hogy hívják azt a barátját?

— Antosevits József.

— Hol lakik az Budapesten?

— Nem tudom. De azt hiszem, va- lahól az Angol-utcában.

Ebben a pillanatban az egyik detektív levette Piaskovszky kalapját. Nagy, puha, fekete kalap volt, amilyent a szemtanuk Ujpesten az egyik rablón csakugyan láttak. A detektív megnézte a kalap belsejét és konstátálta, hogy idegen betűk vannak benne és pedig P. J.

— Hogy van ez? Hogyan magyarázza ezt? — fordult feléje.

Piaskovszky erre azt mondotta, hogy ez a kalap Antosevits Józsefé.

Maga az én emberem!

A detektívek megsürgönyözték Budapestre a kihallgatás eredményét. Alig kapták meg itt a táviratot, Nagy Károly rendőrfogalmazó rögtön kutaini kezdte, hol lakik az Angol utcában Antosevits József. Megállapította, hogy a 21. szám alatt, Bauer Józsefnél lakik albérlésben.

Éjjel jóval elmúlt, mikor Nagy Károly néhány detektívtől kísérve, kiment a Zuglóba, az Angol-utcába. Mély álomba volt itt merülve minden, nesz nem hallatszott. Fölzörgették Beuer Józsefeket. Hat férfit találtak otthon. Mindegyiket föléb- resztették:

— Mi a neve?

— Szabó János, kérem alásan.

— Hát maga kicsoda?

— Én Kiss Péter vagyok.

— És magát hogy hívják?

— Engem Antosevits Józsefnek hívnak!

— Hopp, akkor maga az én emberem! — szólott nyugodtan a rendőrtiszt- viselő — a többiek visszafeküdhetnek. Maga velem jön, fiatal ur!

Mese, az kérem!

Antosevits nagyon intelligens külsejű, elég jól öltözködő, alig 23-24 éves fiatal ember. — Mikor megmotozták, — két darab tizkoronást és egy darab vadonutaj ótkoronást találtak nála.

A rendőrfogalmazó házkutatást tartott Antosevits angolutcai 21. számú lakásán és ott találtak egy noteszkönyvet, a melyben orosz és magyar nyelvű szótár van. Ilyen szavak: Vagyázat! Nem mozdulni! Lelövöm! Találtak továbbá egy orosz nyelvű Nick Carter kiadást. Antosevits, miután se magyarul, se németül nem tud, lengyel tolmács segítségével hallgatják ki.

Hajnal volt, mire végre hozzáfoghat- tak a kihallgatáshoz.

— Maga azzal van vádolva, — mondták neki, — hogy résztvett az ujbpesti rablásban!

A fiatal ember meg se rezzent a vádra. Nagyon nyugodtan ezt vála- szolta:

— Mese az, kérem!

— Hát mit csinált maga egész nap máma?

— Részint otthon voltam, részint sétáltam.

— No lássa, ez nem igaz. A ház- beliek vallják, hogy ma reggel nyolc óra- kor ment el otthonról és nem jött vissza csak este nyolc órákor.

— Erre Antosevits nem felelt semmit.

— Maga — folytatta a rendőrtiszt- viselő — este hét óra öt perckor érke- zett meg Budapestre Bessenyőről. A pálya

Szebbnél szebb Ujdonságok

Rose Dezso

és mindennemű különlegességek

elkészítésk,

arany-, ezüst- és ékszer árukban érkeztek

Piac-utca 55. szám alatt, Hungária mellett.

udvarról azután hazament és lefeküdt aludni. Kivel utazott el Budapestről?

— Én, kérem, senkivel sem utaztam el.

— Lásd, ez a tagadás hiábavaló, mert a társa az utazást már megvallotta. Sőt egyéb bizonyítékaink is vannak.

— Nem lehetnek kérem azok jó bizonyítékok, mert én ártatlan vagyok.

A szembesítés.

Antosevics bevitte a főkapitányságra és rögtön detektívek mentek Devellák Sándor lakására. Devellák, tudvaleg, az újpesti fiókbank főnöke és mint ilyen tanúja volt az egész rablási jelenetnek. Megidézte tehát a rendőrség, hogy szembesítse az elfogott rablóval.

Néhány pillanat feszült várakozásban telt el. Minden szem az ajtón függött. — Egyszerre csak kinyílt az ajtó és belépett rajta Devellák Sándor. Devellák nem nézett se jobbra, se balra, hanem egyenesen a tisztviselő íróasztala elé ment:

— Kérem főnök ur, — szólította meg a tisztviselő — tessék csak jobbra fordulni.

Devellák jobbra fordult és maga előtt látta Antosevicsét. Szótlanul nézte a fiatal embert. A csöndet a tisztviselő törte meg:

— Látta ön már valahol ezt az embert? Ismeri ön ezt az embert?

Devellák habozás nélkül, nyugodtan és biztosan válaszolt:

— Igen kérem, megismerem, ő az... Ő az egyik rabló, aki tegnap Újpesten...

Antosevics összerázkódott és tiltakozó mozdulatot tett. De a főnök folytatta:

— Igen kérem, megismerem, biztosan tudom, hogy ez az ember, ki itt előttem áll, az egyik rabló volt.

— Biztos abban főnök ur? — vette át a szót a rendőrtisztviselő.

— Egészen biztos vagyok, — hangzott a válasz. — megismerem. Ő állott az ajtónál és tartotta kezében a revolvert, míg a másik szedte össze a pénzt. A másik a'acsnyabb volt, mint ő.

Néhány pillanatra szünet után a kihallgatást vezető rendőrtisztviselő újból Antosevics felé fordult:

— No hát, mit szól ehhez, Antosevics?

— Azt, hogy ártatlan vagyok. Én nem vagyok rabló.

A kihallgatás itt egyelőre véget ért és Antosevicsét elvezették.

Megérkezett a másik.

Piaskovszky Józsefet ma délelőtt hozták Kis-Terenéről Budapestre. A vonat 9 óra 45 perckor érkezett meg. Egy harmadosztályú kocsiban utazott két szuronyos esendő és Sarkady detektív kíséretében. Az egész uton hallgatott és csak néha jajdult föl:

— Akérmennyire is ellenem van a látszat, én mégis ártatlan vagyok.

Piaskovszkyt egyenesen Pavlik rendőrfőfelügyelőhöz vitték, azután nyomban kétfogtu kocsiba ültették és egyenesen a főkapitányságra vitték.

Vallott az egyik rabló.

Délben szembesítették a rablókat a bank tisztviselőivel, a rablás idegen szemtanúival, a hordárral és a kocsissal, akik kivétel nélkül fölismerék bennük a tetteseket. A szembesítések során azt is megállapították, hogy a rablók ruhát cseréltek. A két rabló a szembesítések során

alatt láthatóan megtört. Krecsányi detektív főnök tovább folytatta a vallatást, mire az egyik, Antosevics Gyula töredelmesen beismerte bűnét. Bevallotta, hogy ők kővették el a rablást és hogy a pénzt a kerepesi erdőben ásták el, majd kijelentette, hogy hajlandó megmutatni azt a helyet, ahol a pénzt elrejtették.

Megkerült a sok pénz.

Délután két óraker Krecsányi Kálmán detektív főnök, Palágyi detektív főfelügyelő, Nagy Károly rendőrfogalmazó és tíz detektív Antosevics Gyulával automobíllra ültek és kimentek a kerepesi erdőbe, ahol Krecsányi detektív főnök, Palágyi detektív főfelügyelő, Krisztián és Sárközy detektívek délután három óraker Antosevics utmutatása után megtalálták a pénzt. A rablók három helyen ásták föl az erdőt, a bokrok alatt és az ásás nyomát füvel és ágakkal takarták be.

Az egyik helyen négy zsákban és egy bádogdobozban ezüst koronásokat rejtettek el. A zsákok olyan nehezek voltak, hogy két detektív alig bírta őket fölemelni. A másik helyen két zsákban és egy bádogdobozban ötkoronások, egyforintók, egykoronások voltak és néhány kétféle. A harmadik helyen jóval kisebb dobozban ezer koronás bankjegyek, egyéb bankjegyek és aranypénzek voltak, továbbá két zsákban nickelpénz.

Az elrabolt negyvenkétezer korona hiány nélkül megvan.

Egy új debreczeni vállalat.

Dávidházy Kálmán díszmű-árúgyára.

A Fűvészkert utca egyik házában érdekes új vállalat mutatkozik be a nagy közönségnek. Élettrelvő s ami fő, tősgyökeres magyar vállalkozás. A régi magyar s éppen debreczeni egyik fejlett iparművészeti ág, a könyvkötés mutatkozik be új, modern formában. Dávidházy Kálmán egyenesen utódja a régi jó kompaktoroknak, akik a régiekhez való szívós ragaszkodást mindig egyesíteni tudták a haladásal. Munkája szolid, megbízható, izlése átveszi a legmodernebb idegen formákat és átgyurja őket magyarrá.

Aki meg akar erről győződni, aki igazán modern és művészi, a mellett eredeti magyar munkát akar látni, okvetlenül nézze meg ezt a gyártelepet. Mert most már gyártelep. Dobozgyárral van egy év óta kibővíve. Bámulatos, hogy ilyen rövid idő alatt — igaz, hogy számos elemes szerkezetű gép segítségével — mily finom, izléses gyárimunkát tudott produkálni. Megrendelése van bőven, nem is kell féltetni, ez a vállalkozás megáll a maga lábán.

Ami a sorok megírására készlet, nem is a vállalkozás e részének reklámozása. Arra nem szorul rá. Más valami az, amiről széles körben kellene minél többeknek tudomást szerezni. Arról, hogy itt a mi városunk egyik főreesebb utcájában egy művészember él, a maga szakjának elsőrendű iparművésze. Azok a bírdízmunkák, bírdívesések és égetések, batikmunkák annyi hozzáértéssel és a legújabb nyugati mintákon finomult izléssel, de azért magyar eredetiséggel készültek, hogy az ember bámul, hát mit keres külföldön a pézses magyar, mikor ilyen munkában ennél szebbet, újabbat nem talál. Természetesen, mint minden művészeti vállalkozás, megfelelő megrendelések

nélkül ez sem fejlődhetik. Ezért íródtak e sorok.

Ez a művészember megérdemli a pártolást. Nézze meg mindenki, aki szereti az izléses, szép és eredeti dolgokat, ezt a telepet. Azután ha — nincs kétség felőle — bámulva szemléli a kiállított tárgyakat, ne sajnáljon valami megrendelést tenni. Egy magyar iparművészeti vállalkozást segít előbbre vele, saját magát pedig értékes műtárggyal gazdagítja.

Porzsolts, segíts!

A színigazgató estilevelet rendel.

Ki mondta hóhérbizottságnak a színigazgatókat?

Olvassóink előtt fölösleges hangoztatnunk, hogy a lap hasábjain a közélet minden tényével szemben a higgadt tárgyilagosság nyilvánul meg, Kötelességszerűen hozzászólunk minden eseményhez, regisztráljuk azokat és hozzájuk fűzzük a magunk nézeteit, amelyek mindenkor a hátsó gondolatok nélkül való meggyőződésből fakadnak és hijján vannak minden személyes motívumnak.

Ez az irányelv vezérel bennünket Debreczen város egyik kulturintézményével, a színházzal szemben is. Kritikánk a színház vezetése és a társulat működése fölött szigorú, aminek oka abban az igyekezetünkben keresendő, hogy a debreczeni színészetet mi abban a fényében szeretnénk látni, amellyel a múltban sokáig ragyogott, de igazságos is a bírálatunk, mert a debreczeni közönség joggal megkövetelheti, hogy áldozatkészségét az igazgató teljes mértékben honorálja. Hogy a szigorú, de igazságos bírálat fáj egyeseknek, arra nem lehetünk tekintettel, mert ha a személyes érzékenységeket figyelembe vesszük, megsértenők a mi irányelvünket és vételnénk a debreczeni színészet érdekei ellen.

Eppen ezért a leghatározottabban, a legerélyesebb hangon vissza kell utasítanunk azt a támadást, amely a debreczeni színházról egyik tagja részéről történt ellenünk, azért, mert a színházról működésének és a színház vezetésének nagyszámú fogyatkozásai előtt nem hunytunk szemet. Irmay Béla színházi helyettes-igazgató, másodkarnagy és titkár tegnap délelőtt lapunk egyik munkatársának a következőket mondta:

— A pesti lapoknál keresünk majd védelmet a Debreczeni Független Ujság és általában a lapok igazságtalan és rosszakaratu hajszája ellen. Majd olvassák el a Pesti Hirlapban holnapután Porzsoltnak az Esti levelét. Avval nem törődünk, ha botrányok lesznek, mert mi erősek vagyunk. Pártunkon van a közönség. Nem félünk, olyan eszközzel védekezünk, sőt támadunk, amilyennel tudunk.

E nyilatkozatnak azzal a részével, amely a mi kritikánkra vonatkozik, nem foglalkozunk, mert az ilyen duva kiszólásokat nem érdemesítjük a válasza. De

Gazdasági-czikkék, Marhasó

örölt és 10 klgos sajtolt táblákban

DEUTSCH-NAL, Hatvan-utca 9. szám.

zért íródtak e
megérdemli a
onki, aki sze-
eti dolgokat,
nincs kétség
kiállított tár-
megrendelést
részeseti vállal-
át magát pe-
agitja.

its!

et rendel.

szingyereket?
es hangoztat-
a közélet min-
gadt tárgyla-
lességszerűen
yhez, regisz-
üzzük a ma-
enkor a hátsó
gygyözdésből
minden sze-

el bennünket
urintézményé-
Kritikánk a
at működése
bban az igye-
y a debreczeni
ében szeret-
n sokáig ra-
fátunk, mert
megkövetel-
és igazgató
Hogy a szí-
egyeseknek,
l, mert ha a
yelemben ven-
yelvünket és
észet érdekei

ozottabban, a
kell utasita-
a debreczeni
zéről történt
rsulat műkö-
ésének nagy-
m hunytunk
zi helyettes-
itkár tegnap
katársának a

presünk majd
getlen Újság
ságtalan és
Majd ol-
a holnapután
Avval nem
sznek, mert
kon van a
n eszközzel
amilyennel

a részével,
atkozik, nem
du va kiszó-
válaszra. De

t és 10
os sajtolt
ákban

szólnunk kell arról a fenyegetésről, amely-
lyet Irmay nyilatkozata magában foglal,
nem magunkért, mert mi állunk elébe a
fenyegetéseknek, hanem a szinügyi bi-
zottságért, amely ugyan bizonyára szin-
tén nem ijed meg és a közönség miatt,
amelyek ezek után tudni fogja, hogy azt
az Esti levelet mennyire értékelje.

Ha ugyan egyáltalában meg fog je-
lenni az az Esti levél. Mert mi nem tart-
juk Porzsolt Kálmánt, ezt az országos
nevű író képesnek arra, hogy az esemé-
nyek pontos ismerete hiányában, egyoldalú
információ alapján és — ami a legsulyo-
sabb — megrendelésre írjon valakinek az
érdekében és valaki ellen. Az újságírói
toll tisztessége tiltakozik az ilyesmi ellen
és mi Porzsolt Kálmán tolla iránt a leg-
nagyobb tisztelettel és becsüléssel visel-
tetünk.

A debreczeni közönség még élénken
emlékezik rá, hogy a közelmúltban, egy
szinügyi bizottsági ülésből kifolyólag, a
mikor a debreczeni szinügyi bizottság
megérdemelt, erős kritikát gyakorolt Zi-
lahynak és társulatának működése fö-
lött, Porzsolt tollából *Hóhérbizottság*
címen megjelent egy Esti levél, amely a
városban általános megütközést keltett.
Azok az előkelő és komoly urak, akik a
szinügyi bizottságnak azon az ülésén részt
vettek, ilyen érdemtelen támadásban még
sohasem részesültek közpályájukon. Ha
most Irmay Bélának fent reprodukált ki-
jelentését figyelembe vesszük, természe-
tesnek találjuk, hogy ha valóban megje-
lenik az ígért Esti levél, azt csak a szin-
házi iroda irathatja és önként kínálkozik
az a következtetés, hogy a *Hóhérbizott-
ság* című súlyos és bántó hangú Esti le-
velet ugyancsak Zilahy iratta. Hogy a
szinügyi bizottságnak és a közönségnek
ilyen terrorizmusa ellen szintén a legeré-
lyesebben tiltakozzuk, az természetes kö-
telességünk.

Az izraelita elnökválasztás.

Balkányi Miklós programbeszéde.

Rosenfeld Salamon lemondott

Ma este tartotta meg a Frohner-
szálloda éttermében programbeszédét dr.
Balkányi Miklós, az izraelita hitközség
tagjainak rendkívüli érdeklődése mellett.
Lelkes éljenzés közt fejtette ki, hogy az
előnközi működésének a főfeladata a zsi-
dóság fejlesztése minden téren. Híven meg-
akarja őrizni a vallás szertartásait, ugy-
amint ma érvényben vannak. E mellett
azonban arra törekszik, hogy a zsidó hit-
község pozíciója kifelé is gyarapodjék.
amire a mostani viszonyok között nagy
szükség van. Feladatának ismeri, hogy
mihamar létesítse az új segédmaházat,
fejlessze a község minden intézményét. A
mellett egyensúlyban akarja tartani a hit-
község költségvetését Balkányi beszédét
a hallgatóság meg-megújuló viharos eljen-
zéssel fogadta.

Az izraelita hitközség elnökválasztási
dolgában Rosenfeld Salamon urtól a kö-
vetkező nyilatkozatot vettük:

Az izraelita hitközség tisztelt választó-
tíhoz! A folyó évi november hó elsején
megjendő elnökválasztás alkalmával a
közgyűlés tudvalevően a három jelölt
egyikévé engem választott meg. Mivel
azonban én nem vagyok abban a kelle-

mes helyzetben, hogy megválasztatásom
esetén az előnközi tisztet elfogadhassam,
kijelentem már ismételtén, hogy én meg-
választásomat nem óhajtom, és azt, hogy
bárki is reám szavazzon, nem kívánom.
Ezt ezuttal megismétlem, egyben pedig
felkérem mindazokat, kik engem akarná-
nak előnközi megválasztani, hogy hitközsé-
günk jól felfogott érdekében szavazataikat
Gutfreund Sámuel dr. jelölt urra szíves
kedjenek leadni. Kijelentem végül, hogy
minden ellenkező híresztelés valótlan és
hogy ha ezen kijelentésem valódisága te-
kintetében bárkinek agyálya volna, for-
duljon hozzám és én személyesen is szí-
vesen megerősítem kijelentésemet és ké-
relmemet. Debreczen, 1908. október 28 án.
Rosenfeld Salamon.

Szerencsétlenségek Vilmos-huszárok lóversenyén

Akadályverseny agrázkódással.

Haldoklik az egyik sebesült.

A debreczeni hetedik huszárezred ma
délután tartotta rendes őszi lóversenyét a
debreczeni lovaregylet versenyterén. A
huszártisztek és a legénység versenyének
a sorrendjét két szerencsétlenség zavarta
meg. Mindkettő az akadály átugratásánál
történt és az egyik rendkívül súlyos ki-
menetelű.

Az első baleset Paxy Kornél az is-
mert jeles lovas, huszárfőhadnagyot érte.
A főhadnagy lova a hatodik akadály át-
ugratásánál megbotlott és ennek követ-
keztében Paxy Kornél a ló hátáról lezu-
hant. Az esés folytán jobb kezén kitérte
a hüvelyk ujját. A főhadnagy kezét *Lang-
felder dr.* ezredorvos kötözte be.

Sokkal súlyosabb azonban a másik
szerencsétlenség, amelyet Fok Konrád
huszárfőhadnagy szenvedett, aki az altisz-
tek akadályversenyében lovagolt. A nagy-
erdő mellett leő akadály átugratásánál
ugyanis az őrmester lova megbokrosodott,
az akadályon keresztül zubant és a sze-
rencsétlen huszárfőhadnagy maga alá te-
mette.

A szerencsétlenség megtörténte után
csak hamar az erősen vérző huszár mellett
termett *Langfelder dr.* ezredorvos, aki
konstatálta, hogy Fok Konrád agrázkó-
dást szenvedett és nagy belső vérzést
kapott. Az ezredorvos intézkedésére a
versenyterén levő katonai mentőkocsira
feltették az őrmestert, akit a katonai csa-
patkórházba szállítottak be, ahol most ha-
lálán van.

Az őrmester a késő esteli órákban
sem nyerte vissza eszméletét és az orvo-
sok véleménye szerint nem fog felgyó-
gyulni.

ÚJDONSÁGOK

— **Városatyák értekezlete.** A
város fejlesztése érdekében összehozott vá-
rosatyák ma délután értekezletet tartot-
tak, melyen a holnapi közgyűlés tárgyaita-
vonatközlőleg foglaltak állást. A város-
atyák állásfoglalása majd mindenben fedi
a jogügyi bizottság és a tanács álláspont-
ját. Az értekezlet amellelt foglalt állást,
hogy a 108 ezer korona bent maradjon a
költségvetésben, elhatározta, hogy a kol-

légiumi könyvtárnoki állás javadalmazásá-
hoz való 1600 korona segélyt megsza-
vazza, a világítási vállalat részéről az évi
hozzájárulás összegét nem javasolja fel-
emelni. Az értekezlet végül örömmel já-
rult ahhoz, hogy a hajdumegyei méhész-
egyesületnek, tekintve az ügy nagy köz-
gazdasági fontosságát, a régi Bikaakol
telkét átengedje a város. Az értekezleten
40—50 bizottsági tag volt jelen.

— **Virilis bizottsági tagok iga-
zolása.** A városi állandó bíráló választ-
mánya ma délelőtt *Wesprémy* Zoltán fő-
ispán elnöksége alatt ülést tartott, melyen
a virilis névjegyzék ellen beérkezett fel-
lebbezéseket tárgyalta. *Kertész* Mihály és
társai fellebbezést adtak be dr. *Bruckner*
Ernő, dr. *Kemény Gyula*, dr. *Löfkovics*
Márton, dr. *Szántó Sámuel*, *Fleischmann*
Mór, *Szilágyi Imre* és *Peczko Ernő* dr.
virilis joga ellen. A választmány a felleb-
bezést elutasította. *Peczko Ernő* a rendes
tagok közül törölte és a pótagok közé
sorozta be. A rendes tagok közé felvették
Szentkirályi Tivadart, *Máy Andort* és *He-
gedüs Ferenczet*, nem vették fel *Grósz*
Nagy Ferenczet és *Tafler Ignácot*. — A
rendes virilisek sorából kimaradnak *Me-
gyery Pál* és *Vadon Sándor*, akik pótag-
ok lesznek.

— **A reformátusok egyháztanács
ülése.** A debreceni ref. egyház november
1 én, vasárnap délelőtt tíz órakor az egyház
tanácstermében presbyteri gyűlést tart. Az
ülés legfontosabb tárgyai az új püspök be-
iktatása és a *Kiss Albert* halálával meg-
üresedett lelkesítő állásnak meghívás utján
való betöltése lesznek.

— **Istentiszteletek az izr. hit-
községnél.** Az izr. hitközség előjáró-
sága értesíti a tagokat, hogy a *Deák Fe-
renc* utcai izr. templomban az istentiszte-
let — további rendelkezésig — a követ-
kező időben fog kezdődni: Péntek este
fél 5 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor,
délután fél 4 órakor, köznapon reggel
fél 7 órakor, este fél 5 órakor.

— **Egy csendőr balesete.** *Tető-
lennről* jelenti tudósítónk: Súlyos szeren-
csétlenség érte ma délelőtt szolgálata köz-
ben *Csordás Sándor* csendőrkapitány. A
csendőr egy tolvaj után nyomozott a te-
tőlteni erdőben és amikor lovával egy ár-
kot át akart ugratni, a ló megbotlott és
maga alá temette *Csordás Sándort*. A
csendőr súlyos sérüléseket szenvedett a
hátán, fején és a lábán.

— **A debreczeni adókövetés.** A
városunk területére alakított egyenesadó-
követőbizottság ma, csütörtökön folytatta
ülését tárgyalás alá vette a megállapította
a követési lajstrom 1445 tételétől az 1544.
tételig foglalt biztosítási ügynökök, gépbiz-
ományos és bankbizományos adótételeit.
A követő bizottság holnap, pénteken foly-
tatja ülését a megállapítás alá kerülnek a
követési lajstrom 1545. tételétől az 1645.
tételig foglalt biztosítási ügynökök adó-
tételei.

— **Felhívás a guti birtokosok-
hoz.** Felhívom mindazon debreczeni lakó-
sokat, kiknek Mártonfalván, a Guton bir-
tokuk vagy bérletük van: hogy egyházi
adójukat 8 nap alatt a mártonfalvai lel-
kesítő hivatalhoz juttassák el, mert külön-
ben meg fogom őket zálogoltatni. Már-
tonfalva, 1908. október 28. *Ajtay Jenő*,
ref. lelkesítő.

— **Kostyák József temetése.**
Kostyák Józsefet az oly korán elhunyt ki-
váló jogászt nagy részvét mellett temet-
ték el ma délután. A temetése megjelent-
tek az elhunyt csaknem összes volt
tanárai és tanulóitársai. A főiskolából *Dr.*
Jászai Viktor rector, *Kovács Gábor dr.*,

Händel Vilmos dr., Kovács Sándor, Erdős József dr., a kath. főgymnáziumból Wittkó József, Vass Károly tanárok, az ügyvédi kamara képviselőjében Sallógyi Imre alelnök stb. Rövid gyászima után a koporsót elhantolták a Szt.-Anna utcai temetőben.

— **A vonat áldozata.** A kabai állomáson Tomka István 55 éves kőműves mester tegnap a debreczeni személyvonat kerekéi alá került. A szerencsétlen ember akit a debreczeni kórházban ápoltak, ma meghalt.

— **A „Polgári asztaltársaság”** e hó 31-én szombaton este 8 órakor a Dréher sörözőkban közgyűlést tart, amelynek egyedüli tárgya: jelölés. Kéretnek a t. tagok teljes számban megjelenni. Az elnökség.

— **Baleset az országúton.** Hajduböszörményből jelentik, hogy ott ma délután komoly baleset érte Fekete Sándor dornet, aki a férje által hajtott szekérről lezuhant és súlyos belső sérüléseket szenvedett.

— **Áruforgalomszünetelés.** A máv. debreczeni üzletvezetőségétől vett értesítés szerint a román államvasutak Predeal-Ploesti vonalán Comarnic és Valea Larga állomások között hegyesuszamlás miatt az áruforgalom bizonytalan időre beszüntetett. Személyforgalom átszállással, 50 kg. podgyász áthordással tartatik fenn.

— **Üzlet áthelyezés.** Telegdi K. Lajos utóda Eperjesy István a városháza épületében 68 év óta fenn álló könyv, papír és zenemű kereskedését Kossuth-u. 11. szám alá helyezte át.

— **Hová menjünk színház után?** Csakis a Márkus Dréher ét-termébe. Színházi előadások után friss vacsora, sok különlegesség. Halak, vadak. Frissen csapolt Korona á la Pilseni sör, kitűnő fajborok. Társaságok részére szeparék, nagyobb társaságoknak a virág-étterem. Naponta nagy zene-hangversenyek.

— **Percel Carola** tánciskolájában absztrakciók megkezdődtek. Szent Anna-utca 22. szám.

— **Divatos őszi és téli Női és Leány felöltöket, boákat, model kaplakat** csak a Hajdumegye legnagyobb Rózsa féle ruházban Kistemplombazár lehet már mártól kezdve olcsón vásárolni. Kérem meggyőződni! Legnagyobb raktár.

— **A t. közönség** figyelmét felhívja Dávidházy Kálmán és Társa cég könyvkötészet dobozgyár és díszműkészítő vállalat, hogy f. hó 29. és 30. án az az csütörtök és pénteken reggel 8-tól este 7-ig műhelyét a nagyközönség számára megnyitja és a munkamenetet bemutatja. Az érdeklődő közönség figyelmébe ajánljuk ezt az alkalmat, mert a máris 92 munkással dolgozó ipartelep annyira sok szép dolgot készít, hogy megtekintése érdemes és tanulságos.

— **Igen sok betegségnek a lég-huzam kihülés a fő okozója; ez ellen hatásosan védekezhetünk; hogy ha az ajtókat és ablakokat lég-huzam elzáró vattával látjuk el, mely esetben a tüzelő anyagban is igen sokat megtakarítunk; kapható Mentze Henrik újdonságok áruházában Kossuth utca 4. szám.**

— **Itt a hideg tél és vele a hurutok ideje, melyeknek különösen azok van nak kitéve, akik a légzőszervek chronicus megbetegedéseiben szenvednek. Akik nincsenek abban a kellemes helyzetben, hogy az enyhe délidéket felkeressék, használ-**

janak „Sirolin-Roche“-t, melynek hosszabb vétele felette ajánlatos, mert kevesbiti a köpetet, szárítja a légzőszerveket és előmozdítja az étvágyat. Mindennemű hurutban szenvedők részére valóságos mentő-szer. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Inteligens szorgalmas urak em-berek** ujjonnan szervezett könnyű üzlet-ágban havonta sok pénzt kereshetnek. Czim a kiadóhivatalban.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A ladányi vasuti baleset a törvényszék előtt. Sokan emlékeznek még Debreczenben arra a vasuti szerencsétlenségre, amely tavaly májusban történt Püspökladány és Kaba között. A szerencsétlenség úgy történt, hogy Kaba és Püspökladány között a 10—15 kilométer sebességgel rogó motorvonat a 95 es ór-ház előtt egy tehervonatba szeladt. A motort Sallay Sándor mozdonyvezető vezette. A karambol folytán több utas kisebb sérüléseket szenvedett. Sallay mozdonyvezetőt ma vonja felelősségre a szerencsétlenségért a debreczeni törvényszék büntető tanácsa Oláh Miklós dr. elnökletével. A főtárgyaláson beigazolást nyert a mozdonyvezetőnek az a védekezése, hogy a fék nem volt használható állapotban. — Ennek alapján a törvényszék felmentette a mozdonyvezetőt. Az ítélet jogerős.

Közgazdaság.

Terményárak.

1908. október 29. Debreczeni bizományos hírviruti irodától

Budapest, 1908 október 29.

Készáru 10 magasabb, határidők szilárdabbak.

1908. októberi buza	—
1908. májusi buza	12.41—42
1909. áprilisi buza	—
májusi rozsa	—
1908. októberi rozsa	—
1909. áprilisi rozsa	10.32—33
októberi zab	—
1908. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	8.43—44
1909. májusi tengeri	7.56—57
1908. júliusi	—
1908. szeptemberi tengeri	—
1908. augusztusi tengeri	—

Ékszer, zsebórá

bizalommal

jótállás mellett.

Halász Nándor

órák és ékszerésznél

lehet vásárolni.

Debreczen, Piacz-utca 24. sz.

Fehérlő-szálloda épület.

Legszebb téli sapkák

fiúknak férfiaknak legjobb harisnyák (fegyházkötés) meleg alsó intek, nád árok gyermek tricók, kötöt és bőr kesztyűk, posztó komód cipők és gyermek cipők olcsó árban

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen, Piacz-utca 16. sz.

Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, kesztyűk, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi-, és gyermek fehérműek.

Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Eddig nem létező

árban

vásárolható a divatos őszi és téli posztó gyapjuszövet az ujjonnan friss árukkal berendezett posztó kereskedésében <<<

Rohn M. Miksa

Hatvan utca 7. sz.

Nagy választék: Szabott árak.

Tessék meggyőződni.

Legbiztosabb szépitőszere a

Fáy-fele Arcz-Grém

hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzávaló „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1—2—3 koronás üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonszervi gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszerve” gyógyszerár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 499.

KIVONAT.

1 klg. Családi vegyes kávé	2 kor.
1 „ Törmelék csokoládé	1.80 f.
1 „ Orosz tea, finom	6 kor.
5 „ Finom csemege szálló	1.40 f.

Friss Szardínia és Cacao megérkezett

Kohn Henrik

déli gyümölcs és csokorka kereskedésében, Hatvan utca 5. — Telefon 388.

Fisch Testvérek

üzletében

Piacz, Hungária kávéházzal szemben.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék választékos bélyeget csatolni.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Eladó vaspénzszekrény. Egy álló íróasztal alaku Wertheim szekrény igen jó karban eladó. Hol? Megmondja a kiadó hivatal.

Csizmadia-tanoncokat napi-bér mellett szegdtünk. Napi bér az első 1 1/2 esztendőben 80 fillér, a következő évben 1 korona, a továbbiiban 1 kor. 20 fillér, az utolsó fél esztendőben 1 kor. 50 fillér. Csizmadia termelő és áruexportora Debreczenben, Margit fürdő telep.

Igen elegánsan berendezett két utcai szobárgarçon lakásnak kiadó Egyháztér 13.

Bocskay kerti szálló, 800 négyszögöl területű, kétféle fajszerűvel és finom fajú gyümölcsfákkal beültetve, eladó. Az országúthoz és vasuti állomáshoz, valamint a ligethez közel, a legelőkelőbb helyen, nyaralóépítésre kiválóan alkalmas. Kitűnő alkalmi vétel. Érkezni lehet a tulajdonosnál Bethlen u. 67. sz. alatt

Liszt stélázi és pult (egész lisztkereskedői berendezés) olcsón eladó. Miklósu-tca 22.

Úgyes elárusító, gyakorlott jó számoló felvétetik Péterfia u. 11. szám.

Vidéken egy jó forgalmu fűszer üzlet keresmai joggal és dohány engedéllyel, kényelmes lakással bérbeadó. Czim a kiadóhivatalban.

Felső kereskedelmi iskolai felső oszt. tanuló elváltat alsóbb osztályu tanulókat oktatót.

Tanuló fizetéssel felvétetik Kossuth u. 2. vászon selyem és női ruhakelme áruházban.

Száz mázsa gazdasági czélokra alkalmas krumpli eladó. Gólya-utca 17.

Két esetleg három szobás lakás kerestetik november elsejére. Czim a kiadóban

CZIGARETTÁZÓK!
100 db. hüvely nikotin mentes:

"Kip-hop"	08	"Riz"	14
"Tiszti"	10	"Parafás"	14
"Déli báb"	12	"Arany"	20
"Kolibri"	különlegesség 16 k.		

Kapható: **HARMATH'S** szivarkahüvelykülönlegességek főraktárában Debreczen fűvészkert u. 14.

Szép, elegáns, asztali álló lámpát kéz alatt megvonnék. Czim a kiadóban.

Kitűnően képesített, kitűnő gyakorlatu tanító magánórákat ad, vizsgákra kitűnően előkészít felelősség mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Jó családból való a középiskola alsóbb osztályába járó tanuló intelligens izr. családnál teljes ellátásra felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Fiatall fűszer és festék kereskedő segéd azonnal felvétetik Hatvan u. 13. sz. a.

Elveszett csütörtök délután 1 órakor a Darabos utca 38 számtól a Piacz utca 42 számig menve egy N. M. monogrammal ellátott dupla fedelű női aranyóra. A becsületes-megtaláló illő jutalomba részesül, ha a telefon központba beviszi.

Földvári L.

debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat Kossuth u. 1.

Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamoscsengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását úgy helyben, mint vidéken legjutányosabban eszközöl.

Egy szolid fiatalember teljes ellátást keres jobb izraelita háznál l-ére. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába.

Uj üzlet

Kossuth-utca 17.

a kék csillag-hoz.

Ajánlom dusan felszerelt raktárramat kész árukban u. m. Bluzokban, aljakban gyermekruhákban — Mérték szerinti elváltat gyorsan és pontosan teljesítek. Gyászruhákat 6 óra alatt készítek mérsékelt árák mellett. Saját varroda az üzletben. Azonkívül mindenféle rőfös és rövidárúkbán nagy választéket tartok.

Szíves pártfogást kérem a n. é. közönségnek.

Tisztelettel

Ferenczy József.

Fazekas Imre

Villamos-Világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. képviselete.

Iroda Debreczen, Piacz utca 77. sz. az udvarban.

Telefon sz. 567. Telefon sz. 567.

A modern electrotechnika minden szakmába vágó munkálataival foglalkozik, — lakások, üzletek, kastélyok, gyárak, műhelyek és egyéb helyiségek Villanyvilágítási és Erőátviteli berendezéseit a legmegbízhatóbban, a legnagyobb szakszerűséggel és igen jutányos árban készíti.

Tervezetek és költségvetés díjtalan.

Gsinos glace, Finom svéd, Tartós szarvasbőr keztük

hölgyek, urak és gyermekek részére óriási választékban

Schön Sandor

Keztük, kötszer, és orvosi műszertárában Debreczen, Piacz-u. 12. sz. (Stenczinger ház.)

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg áruháza DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek az

Őszi idény ujdonságai

Női ruhakelmék, Flanelek, selymek, ruhadíszekben.

Óriási választék!

A Harmat Crème

arczséplítő és bőrpoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrkéreg (mittesen) bőrbajokat. Kicsimítja a ráncosodni kezdő arczbőrt s azt fehérre simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zairos tehát nappal is használható Hatása gyors és biztos

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főplacz 31, a városházzal szemben.

Kardos László

Kossuth-utcai üzletének kirakatai naponta érdekes hasznos és szép

téli ujdonságokat

mutatnak be.

Érdemes a megtekintésre.
Debreczen, Kossuth-utca 9.

Telefon sz. 113.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukrastb. **Atvesz** tőzsei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság.